

Viták és vélemények

Széleskörű megbeszélések folynak mindenütt, üzemekben, hivatalokban, intézményekben, termelőszövetkezetekben. Ezek a gazdasági év előkészületei, s érthetően igen sok új érzést hoz elő a gazdaság új irányítási rendszere. Nem szorosan vett gazdasági témák szerepelnek napirenden. A változással járó számos szociális, politikai, személyi kérdés is megvitatásra kerül.

Szinte minden megbeszélésnek az az alapvonása, hogy az emberek helyeslik és támogatják mindazt, ami idén már a gyakorlati megvalósulás stádiumába került: a gazdaság új irányítási rendszerének gyakorlati alkalmazását. Mégis több érdekes és elgondolkodtató kérdés úgy kerül napirendre, hogy a gondolkodó ember helyeslő véleménye mellett a várakozás is kifejezésre jut. Szinte egyértelmű, hogy a fogyasztói árak megváltoztatása általában kedvező volt a bérből és fizetésből élőkre nézve. De emellett nyomban megkérdezzük, hogy ezzel egyidejűleg megszűnik az áruhiány is. Persze, hogy nem szűnik meg egy csapásra, merthízen a fogyasztói árreform önmagában nem teremt több árut, nagyobb választékot... ez csak a termelés fejlődésétől várható. Továbbra is számolni kell hiánycikkkel mindaddig, amíg az ipar, a mezőgazdaság, a kereslet—kínálat alapján is képes lesz a jelentkező igények kielégítésére. De ez nem az új gazdaságirányítási rendszer belépésétől függ, ez önmagában csak feltételeket teremt az ésszerűbb, jobb termeléshez.

Ezen a beszélgetéseken már decemberben is gyakori témakör volt a lakáspolitikával és elosztással összefüggő gond, kérdés, vagy véleménynyilvánítás formájában egyaránt felmerültek a lakáskérdések. A lakáselosztás igazságosabbá tétele rendkívül fontos kérdés. Erről is beszélt Kádár János elvtárs, a Magyar Rádió és Televízió műsorában újév napján. Gondolatai megnyugtatóan hatottak a közvéleményre, merthízen kifejezte azokat az igényeket és érzéseket, amelyek azelőtt és azóta is elhangzanak munkások, parasztok és értelmiségiek köréből. A legnyugtatóbb persze az, hogy azt a lakásmennyiséget, amelyet 15 éves lakásfejlesztési tervünkben meghatároztunk — felépítjük. Ez az alapja annak, hogy legyen mit elosztani igazságosan. Az is megnyerte a közvélemény tetszését, hogy a lakások elosztásánál jobban érvényesüljenek a szociális szempontok, s lehetőség szerint nemzeti ajándékként senki se kapjon lakást Magyarországon.

Sok vita folyt és még ma is tart a bérések alakulásáról. Itt az alapkérdés az, hogy a kormányzat által meghatározott bérfejlesztés, 1968-ra előírt négy százalékos maximuma mindenütt kifizetendő-e, vagy nem? Természetesen nem lehet ezt a bérfejlesztési maximumot úgy tekinteni, hogy minden üzemben, intézményben, vagy személyre vonatkozóan kerül kifizetésre. Először is azért, mert nem lehet mindenütt — a vállalat termelési viszonyaitól — bérfejlesztési maximumot kifizetni. Továbbá nem lehet egyenlősi alapon mindenki részére juttatni, mert az emberek nem egyformán és nem azonos módon dolgoznak. S végül az is természetes, hogy olyan helyeken, ahol közalkalmazotti minőségben végzik munkájukat, nem is négy százalékról, hanem átlagosan két százalékos bérfejlesztésről van szó. De itt sem úgy, hogy ezt egyenlően mindenki részére biztosítják, itt is a kiemelkedő munkát végzőket részesítik előnyben. És ez természetes is.

Gyakran felmerült a szabadpiaci árak alakulása, abból kiindulva, hogy esetleg a következő hónapokban ezek az árak túlságosan elszaladnak. Józan helyzetmegítélésre vall, ahol ezt a kérdést fessegetik. A szabadpiaci árak különösen az élelmiszereknél — baromfi, burgonya, tojás, zöldségfélék stb. — valóban a mainál magasabb áron is találnak vevőt a következő hetekben. Ez attól függ, hogy milyen lesz a szabadpiaci kereslet és kínálat, s attól is függ természetesen, hogy az állam milyen tartalékokat tud a kritikus tavaszi időszakokban az állami kereskedelem útján forgalomba hozni. De függetlenül a mozgó ártól, minden évben január végét követően, egészen tavasz végéig, amíg az új primőrakurk, zöldségfélék piacra kerülnek, mindig várható átmeneti áremelkedés. Idén az esetleges árváltozásokat a szabadpiacon nem lehet csak új helyzet számlájára írni, mert tapasztalatok mutatják: minden évben ez az időszak, amikor élelmiszereinkben emelkedő tendenciájú áringadozások keletkeznek.

Tapasztalatainkhoz tartozik az is, hogy az utóbbi hetekben, az új irányítási rendszer belépését követően, a társadalom valamennyi rétegében nyugodt, kiegyensúlyozott állapotok uralkodnak. Szinte minden intézkedés megfelelt a várakozásnak. Ezt a nyugodt, kiegyensúlyozott állapotot találhatjuk meg az üzemekben, termelőszövetkezetekben, intézményekben egyaránt. Ezzel párhuzamosan azonban a különböző gazdasági frontok vezetői körében tapasztalható bizonyos fajta feszültség, nyugtalanság is, amely egészen természetes és nagyonis érthető. Hiszen a vezetők feje azon fő most, hogy az új körülmények között, az új viszonyoknak megfelelően, hogyan irányítsák a rájuk bízott termelési egységeket, hogy azok megfeleljenek az új gazdasági viszonyoknak. Nincsen felső útmutatás abban az értelemben, hogy tervmutatók szerint, szinte mozzanatosan, előírtan, önmaguknak kell megoldaniuk a termelés folyamatosságát, a nyersanyagok biztosítását, a munkaerő ellátottságát, s mindezt a külső és belső piaci igényeknek megfelelően. Ezért érthető a feszültség, s ez nem is hiba, természetes velejárója mindannak, amit most elkezdünk.

Ezekből a megfigyelésekből levonható az a következtetés, hogy a dolgozó emberek nagy érdeklődéssel fordulnak mai kérdéseinkhez és elmondják egyetértő és ellenző véleményüket egyaránt. Szükségtelen még most messzemenő következtetésekre hangolni magunkat, de az máris látszik, hogy vélemények és ellenvélemények ki-mondása természetes jelensége lesz gazdasági, társadalmi és politikai életünknek. Ezekben a vitákban, véleményekben és ellenvéleményekben nagyon sok közhasznú és egészséges gondolat kerül felszínre, ezért szükséges az illetékeseknek mindenütt nagyon megfigyelni ezeket a vitákat. Felhasználni mindazt, ami jó a közösség számára, vitatkozni mindazzal, ami nem felel meg politikai, gazdaságpolitikai elképzelésünknek, de úgy, hogy egyben bátorítsuk tovább az egészséges véleménynyilvánítást.

Viták, vélemények és ellenvélemények természetes vonásai lesznek társadalmi életünknek. Tükrözi azokat az ellentmondásokat, amelyekkel még birkózunk, s egyben mutatják azokat a nézeteket, amelyek léteznek társadalmi életünkben. Mindezeket felszínre hozni valamennyiünk kötelessége. Csak így képzelhető el egészséges alkotói energiák hatékonyabb közreműködése gazdasági és társadalmi életünk javára. Még alig indultunk el az új gazdaságirányítási rendszerrel, ezek az egészséges vonások máris jelentkeznek társadalmi és politikai életünkben.

DOBO ANTAL

DÉL-MAGYARORSZÁG

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

58. évfolyam, 14. szám

Ára: 70 fillér

Csütörtök, 1968. január 18.

Textilművek

Szaporodnak az automata gépsorok

Cél: legyen márka a szegedi szövet

A szegedi textilművekben, úgy látszik, mindig építé-nek. Most is csak kerülővel lehet bejutni, épp a portán munkálkodnak a kőművesek, festők. A lépcsőn is festékes deszkaállványok kísérnek felfelé.

— Mikor fejeződik be végképp a rekonstrukció a textilművekben? — Ez az első kérdésem Móczán Lajos igazgatóhoz. Elmondja, hogy a nagy rekonstrukció ugyan lényegében befejeződött — új üzemrészek, irodák, gépek a tanúk rá —, hanem a további, úgynevezett „kis” rekonstrukció igénye is előállt közben. Tehát újabb munkálatok, további fejlesztés kerül sorra az idén.

A szövőtér kibővül. 120 automata szövőgépet hoznak be a dorozsmai telepről, s a nagy csarnok mellett egy másik teremben helyezik el. Így növekszik az automata gépszázadok száma; 1440 szövőgép surrog és harsog majd a szövődé-ben. Ugyanakkor a dorozsmaiak is kapnak 120 mechanikai szövőgépet az elhozott helyébe; ezeken a régebbi gyártmányú masinák-on olyan szerkezeti átalakításokat eszközölnek, hogy termelékenységük növekedjék.

Tíz gyűrűgép a fonodában; szintén várt „vendégek”.

Folytatódik a kártológépek korszerűsítése. Tavaly 70 gép, idén további 92 egészül ki olyan hasznos berendezésekkel, amelyek 50 százalékkal emelik a termelékenységüket.

A 42 millió 340 ezer négyzetméteres tervet csaknem 1 millióval teljesítette túl 1947-ben a szövőde. Kevesebbel, de a fonoda is meghaladta az előírtakat. Ami ennél is több: mindkét üzemrészben

alaposan „megugrott” az első osztályú részarány — a jobb minőség irányába.

— Eredményes esztendő-től búcsúztunk — mondja az igazgató. — Amit a terveinket illeti; továbbra is ezt tartjuk legfontosabbnak: a minőséget szeretnénk feljebb és feljebb szorítani.

Pedig — mint a hegymászás a ritkább magaslati legvögében, az egyre meredekebb kaptatókon — a jó minőség további javítása is mindegyre nehezebb.

De el kell érni a lehető legjobbat, erre most az új mechanizmus körülményei éppúgy köteleznek, mint a kollektíva jól fel-fogott anyagi érdeke.

Hogy milyen magas is a minőségi „plafon”, arra számos bizonyítékot mond el az igazgató. Ha a szövőde gépe közül csak az egyiken mozdul, lazul el valamelyik alkatrész, mire újra ellenőrzí, már hosszú szövési-bás anyaggal kell számot vetni. Ezért is fordítottak tavaly rendkívüli gondot a gépállapot javítására, a gépek ellenőrzésére; s törekedtek a munkaidő minden percének kihasználására.

A múlt évben először alkalmazott programozott irányítás és gépkarbantartás nélkül is eljutottunk volna a mostani szintre, de csak jó idő múlva — magyarázza Móczán Lajos. — De hát éppen ebben az időnyerésben van a mi nagy nyereségünk. Ezért valószínűleg meg fokozatosan minden üzemrészben az új módszereket.

Hogy mennyire komolyan veszik itt a minőségi „front-áttörést”, azt a márkával kapcsolatos elgondolásai is mutatják.

Márkázott cikkekké akarják nemesíteni a Szegeden készült szövetféléseket.

Hadd legyen ott a gyár márkajelzése is a Pamutnyomóipari Vállalaté mellett. Persze ahhoz, hogy az illetékes szervek erre az elismerésre méltónak találják, valóban kiugróan jó minőséget kell produkálni. A Szegeden készített fonalak jelenleg elismerten a legjobbak hazánkban.

Tavaly további finomodás volt a szövődében is. A textilis dolgozók munkakedvében, a már sokszor győztes „küzdőszellemben” a nagy terv megvalósítására is biztosítékot lát az üzem vezetője.

S. M.

Magyar—kubai árucseremegállapodás

Szerdán Budapesten aláírták az 1968. évi magyar—kubai árucseremegállapodásról szóló jegyzőkönyvet, amely a tavalyi áruszállításokhoz mérten 40 százalékos forgalomnövekedést tesz lehetővé. A megállapodás értelmében a magyar külkereskedelmi színesfém-konzentrátumokat, kávé, déli gyümölcsöt, cukrot és más fogyasztási cikket vásárol Kubából, ahová gyógyszereket, gépipari és finommechanikai gyártmányokat, hírközlő berendezéseket, valamint különféle vegyi anyagokat exportál.

A jegyzőkönyvet magyar részről dr. Szalai Béla, kubai részről dr. Hermínio Garcia Lazo külkereskedelmi miniszterhelyettes írta alá.

Ezrek a szabad ég alatt

Huszonnyolc földlökés rázta meg Szicíliát

Vasárnapig, keddig összesen 28 földlökés rázta meg Nyugat-Szicíliát, a területen dombvidéket és egész települések tűntek el a térképről. Az utolsó földlökést Szicíliában kedden 17.44 órakor érezték. Az újabb földmozgás az eddig megkímélt palermoiakat is halálra rémítette, ezek rohantak a szabad ég alá.

Katonák, rendőrök és tűzoltók ezrei ássák a romokat egy tucat szicíliai városban és faluban, életbenmaradtak után kutatva. Gibellinában kedden este hét túlélőt — közöttük egy asszonyt és két éves gyermekét — mentették ki a romok alól. Az asszony férje és két másik gyermekük holtan hevert a beomlott falak súlya alatt. Montevagóban hat embert

s'került élve kimenteni a romok alól.

A hivatalos Olaszország anyagiakban eddig nem tudta felmérni a károkat, annyi azonban bizonyos, hogy dollárban számítva is sok milliót kell Szicíliát újjáépítéséhez. Az II. Messagero gazdasági szakírójának becslése szerint 250 millió dollárt kell segílyre fordítani.

A szicíliai katasztrófa 1908. december 23-án óta Olaszország második legsúlyosabb földrengés-szerencsétlensége volt: Olaszországban és a kelet-szicíliai Messinában az 1908-as földrengés 75 000 áldozatot szedett.

Táviratok hazánkból

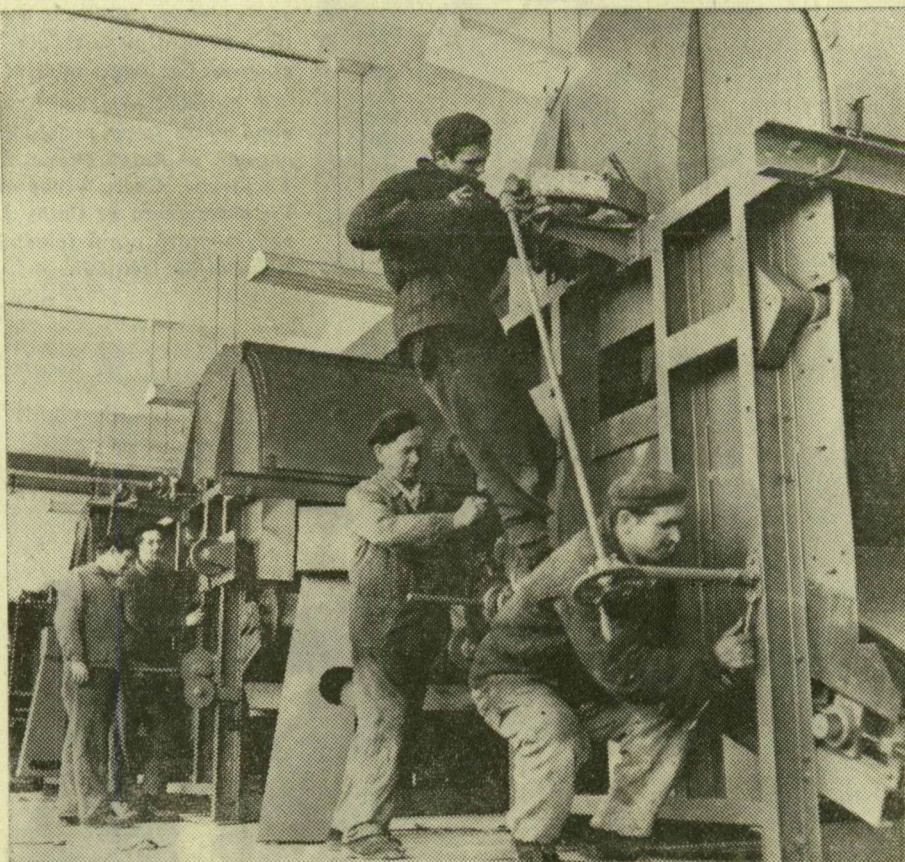
A SZOT elnöksége Táviratot küldött az Olasz Általános Munkásszövetséghez, amelyben mély részvétét és együttérzését fejezte ki a dél-olaszországi földrengés áldozatai hozzátartozóinak. Felajánlotta segítségét a természeti katasztrófa következtében súlyosan károsultak számára.

A Magyar Vöröskereszt is táviratot küldött az Olasz Vöröskereszthez:

A Magyar Vöröskereszt elnöksége és egész tagsága mély megrendüléssel fogadta a hírt a Szicíliát ért pusztító földrengésről, amely a mérhetetlen anyagi kár mellett több száz ember életét is áldozatul követelte. Fogadják leoszintébb együttérzésünket az országot ért súlyos csapás miatt, amely a segítőkészség érzését váltja ki a magyar népből is.

A Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkársága és az Országos Béketanács elnöksége szintén táviratban tolmácsolta részvétét a szicíliai katasztrófa károsultjainak és az olasz népnek.

Mély megrendüléssel értesültünk a szicíliai városok és falvak tragédiájáról, — hangzik a távirat. — Összintén együttérzünk fájdalommal, s kötelességünknek tartjuk, hogy a bajbajutottak mellé álljunk.

Somogyi Károlyné felvétele

Új üzemházban Világos, nagy szerelőcsarnokban dolgoznak a szegedi Vas- és Fémipari Kíszt szakmunkásai a Kátai közben felépült új telephelyen. A közeli napokban elkészül az a 22. borsócséplő gép is, melyet exportálnak. Felvételünk az új csarnokban készült, ahol már 17 munkadarab átadásra készen áll.